Bratislava! Pozsony! Pressburg!

v Karikatuře! Karikatúrában! in Karikatur

1.

242/5663 K

Bratislava 1931.

– 15 Kč –

OBSAH — TARTALOM — INHALT

Kritik — A kritikus — Der Kritiker 5
Michalská brána — Mihálykapu — Michaelertor 6
Neuzavierajme sa tak merave pred novotami! — Ne zárkózzunk el mereven az újításoktól! — Schließen wir uns nicht aus vor Neuerungen! . 8
Masarykovo námestie — Masaryk-tér — Masaryk-Platz 10
Korzo — Korzó — Promenade 12
Promenáda — Promenade — Promenade 14
Telocvičná ulica — Torna-ucca — Turnergasse 16
Palisády — Védcölöpút — Palissadenweg 18
Uhorská ulica — Széplak-ucca — Schöndorfergasse 20
Námestie republiky — Köztársaság-tér — Republikplatz 22
Autobus v Bratislave — A pozsonyi autobusz — Der Preßburger Autobus 24
Ide polievací vôz! — Jön az öntözőkocsi! — Der Spritzwagen kommt! . 26
Už je aj tu! — Már itt is van! — Ist auch schon da! 28
Električka — A villamos — Die Elektrische 30
Shŕknutie na ulici — Csődület az uccán — Straßenauflauf 32
Radio vo Venturskej ulici — Rádió a Ventur-uccában — Radio in der Venturgasse 34
Radio vo Venturskej ulici — Rádió a Ventur-uccában — Radio in der Venturgasse 36
Charleston na ulici — Charleston az uccán — Charleston auf der Straße 38
Láska v petržalskom sade — Szerelem a ligetben — Liebe in der Au . 40
Poker — Poker — Poker 42
Römi — Römi — Römi 44
Bridge — Bridge — Bridge 46
Lyžovanie — Skisport — Der Ski 48
Saňkovanie — A ródli — Der Rodl 50
Bruslenie — A korcsolya — Das Schlittschuhlaufen 52
Tennis — Tennisz — Tennis 54
Koncert na prízemí — Hangverseny a földszinten — Konzert im Parterre 56
Koncert na galerii — Hangverseny az erkélyen — Konzert auf der Galerie 58
Prázdny dom v divadle — Üres ház a színházban — Leeres Haus im Theater 60
Plný dom — Telt ház — Volles Haus 62
Senzácia! — A nap szenzációja! — Sensation des Tages! 64
Reklama na ulici — Reklám az uccán — Straßenreklame 66
Volačo nového pod slnkom? — Valami új a nap alatt? — Etwas neues unter der Sonne? 68
Aj Bratislava je už veľkomesto — Pozsony is már nagyváros — Preßburg ist auch schon eine Großstadt 70
Poiret v Bratislave — Poiret Pozsonyban — Poiret in Preßburg . . . 72
Novinka v móde — Újítás a divatban — Neues in der Mode 74
Novinka v panskej móde — Újítás a férfidivatban — Neues in der Herrenmode 76
Kancelárska sila sa hlási — Irodai erő jelentkezik — Bürokraft meldet sich 78
Maliar — A festő — Der Maler 80

Bratislava! Pozsony! Preßburg!

v karikatúre! Karikatúrában! in Karikatur!

„Kryx"

C. F. WIGAND, BRATISLAVA

S. 2. 1527

P. 482/31.

Univerzitná knižnica
v Bratislave
1800426646

COPYRIGHT BY „KRYX“ BRATISLAVA

Kósa tanár úrnak, mert nevetni szeret

Keep smiling! — Smejte sa! — hovorí Amerika. Kto sa smeje, je zdravý a silný, jeho myseľ svieža, telo a duša spôsobilé odporu!

*

Keep smiling! — Tessék mosolyogni! — mondja Amerika. Aki nevet, egészséges és erős, kedélye friss, idege, fizikuma ellenálló!

*

Keep smiling! — Ihr sollt lachen! — sagt Amerika. Wer lacht, ist kräftig und gesund, sein Gemüt frisch, sein Körper und seine Seele widerstandsfähig!

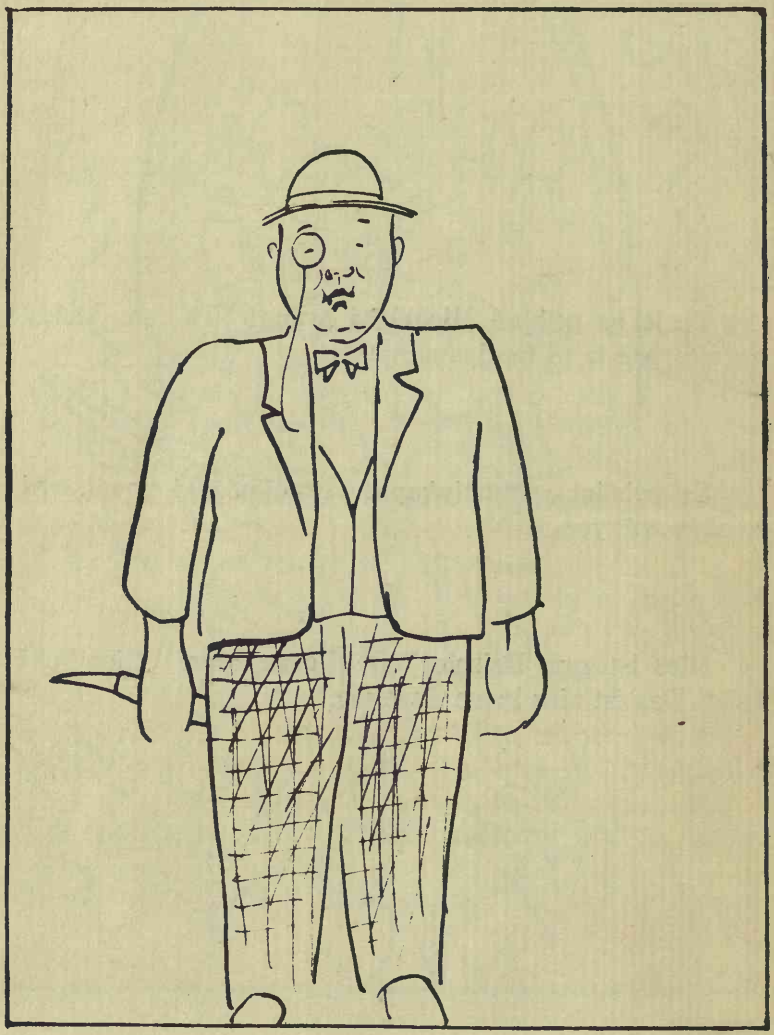

Kritik.

*

A kritikus.

*

Der Kritiker.

To je na príklad Michalská brána! Tu sa každý boxuje. Nie je to tu žiadna hanba.

*

Ez például a Mihálykapu! Itt mindenki boxol. Itt ez nem szégyen.

*

Dies ist zum Beispiel das Michaelertor! Hier boxt jeder. Das ist hier keine Schande.

V Bratislave by neškodilo zaviesť, aby na krivlavých uliciach v zime každý na lyžiach chodil. Ako na príklad vo Švajciarsku. V Benátkach zase, kde je všade voda, každý sa vozi na gondolách. Neuzavierajme sa tak merave pred novotami!

*

A pozsonyi hegyes-völgyes uccákon jó volna télen behozni a sítalpakon való közlekedést. Például Svájcban is az Engadin vidékén mindenki sítalpon jár és Velencében, ahol víz van, pedig gondolán. Ne zárkózzunk el mereven az újításoktól!

*

In Preßburg wäre es gut einzuführen, daß jeder auf den Straßen Skifahren soll. Wie zum Beispiel in der Schweiz. In Venedig dagegen, wo überall Wasser ist, geht jeder auf Gondeln. Schließen wir uns nicht aus vor Neuerungen!

To je Masarykovo námestie. Keď ideš tade, hoď holubom niekoľko omrviniek. Staré príslovia hovorí, že kto miluje holubov, nemôže byť zlý človek.

*

Ez a Masaryk-tér. Ha arra mégy, dobj oda a galamboknak egy pár morzsát. Mert régi igaz közmondás, hogy aki a galambokat szereti, rossz ember nem lehet.

*

Dies ist der Masaryk-Platz. Wenn du dort vorübergehst, wirf den Tauben etwas zum Essen. Es ist ein altes und wahres Sprichwort, wer die Tauben liebt, kann kein schlechter Mensch sein.

Toto nie je žiadna demonštrácia. Ani revolúcia nevypukla. To je „korzo". Od Michalskej brány až k Dunaju a nazpät.

*

Ez nem tüntetés. A forradalom se tört ki. Ez a „korzó". A Mihálykaputól a Dunáig és vissza.

*

Dies ist keine Demonstration. Die Revolution ist auch nicht ausgebrochen. Es ist nur die Promenade. Vom Michaelertor bis zur Donau und zurück.

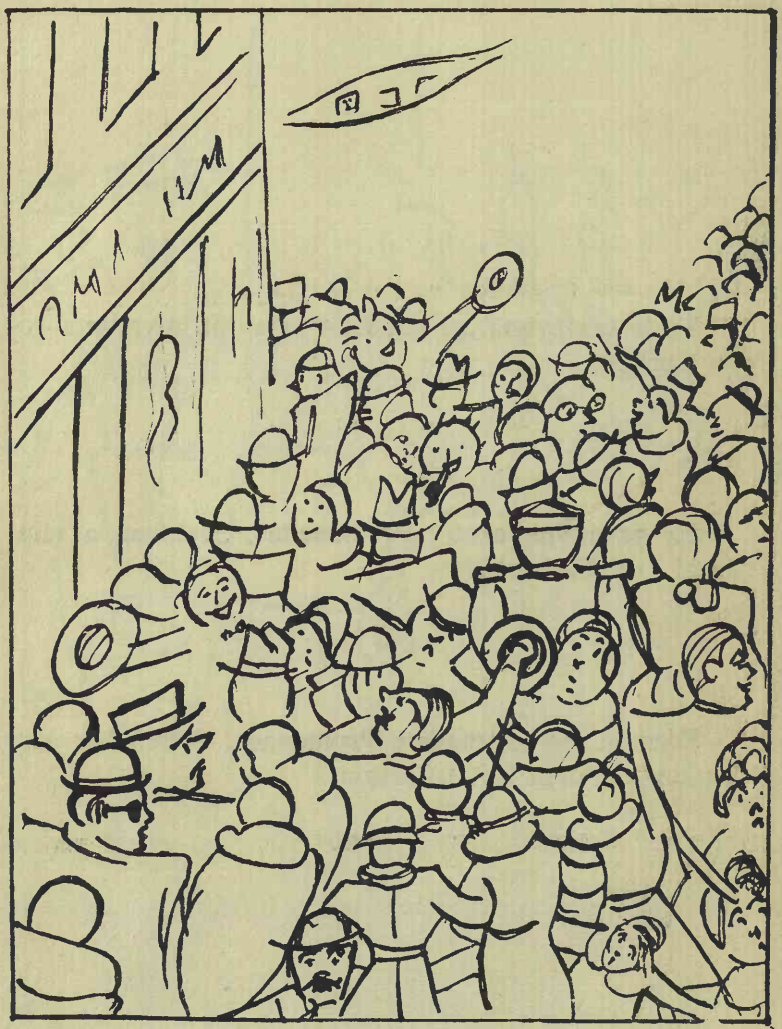

To je tak zvaná „promenáda". Naproti divadlu a hotelu Carlton.

*

Ez az úgynevezett „Promenade". Szemben a színházzal és a Carltonnal.

*

Dies ist die sogenannte Promenade. Gegenüber dem Theater und dem Hotel Carlton.

Toto je Telocvičná ulica. Ulica škôl a iných vychovávacích ústavov.

*

Ez a Torna-ucca. Iskolák és egyéb gyermekneveldék uccája.

*

Dies ist die Turnergasse. Die Gasse der Schulen und anderer Kindererziehungsanstalten.

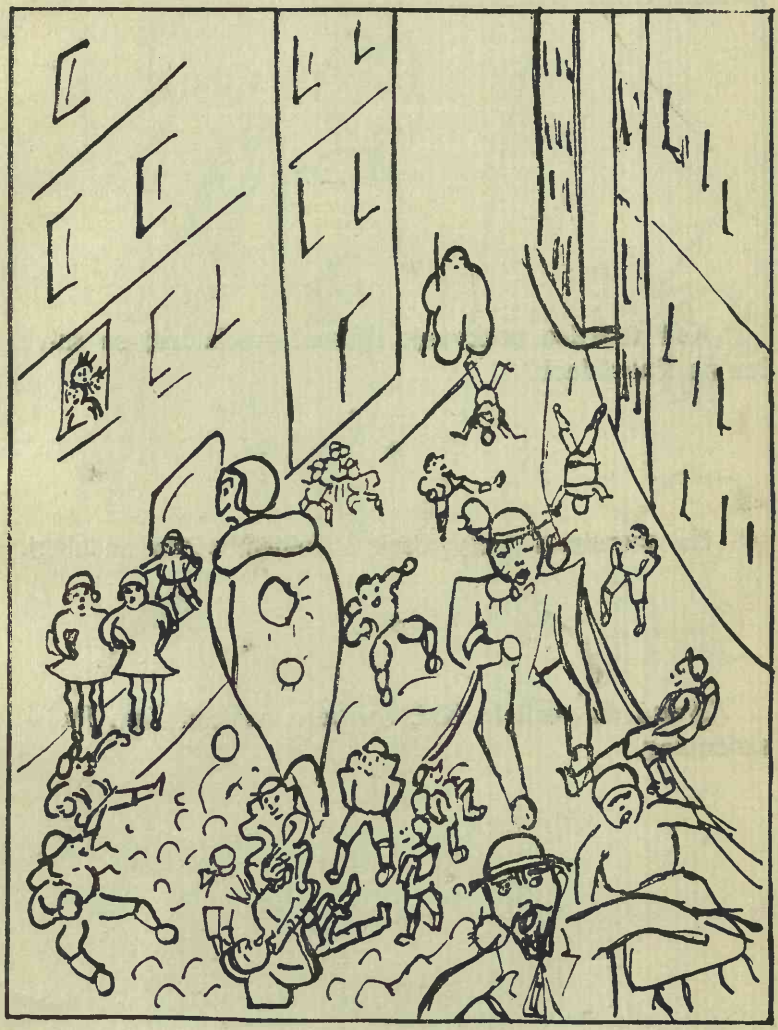

Keď ti srdce prekypuje láskou, prechádzaj sa snive len po Palisádach.

*

Ha szerelmes vagy, csak a Védcölöpúton andalogj.

*

Wenn du verliebt bist, spaziere nur auf dem Palissadenweg.

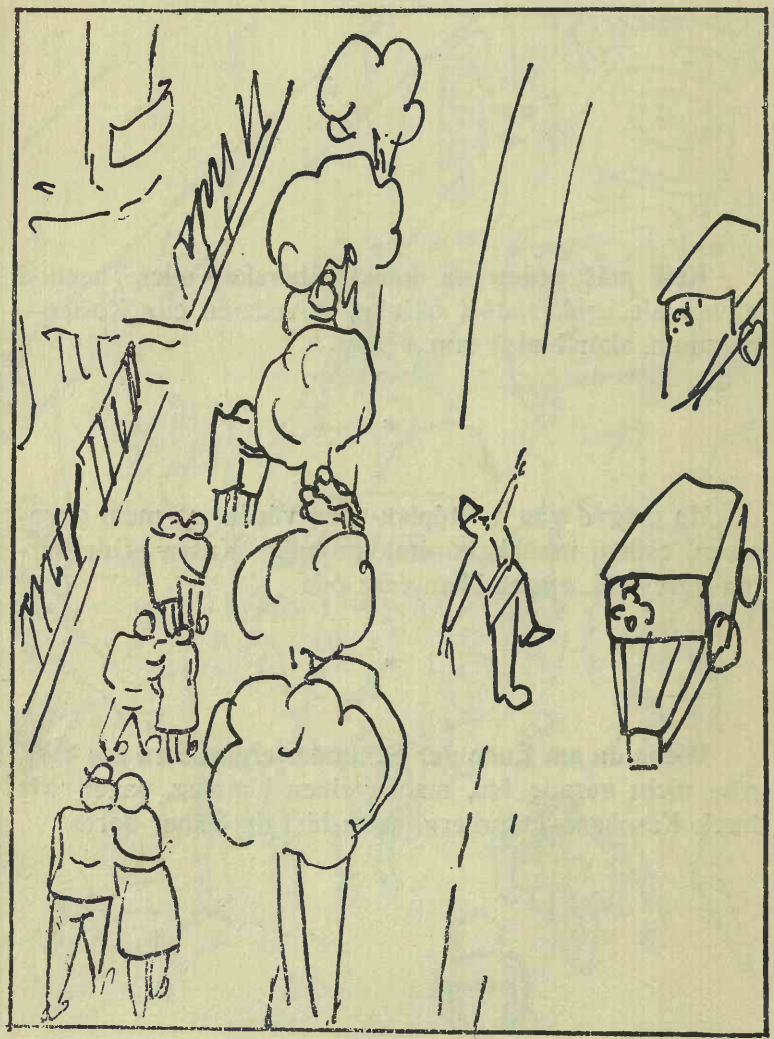

Keď máš prácu na konci Uhorskej ulici, nechoď rovno, ale urob radšej okľuku, povedzme cez Košice—Bohumín, skôr budeš tam.

*

Ha dolgod van a Széplak-ucca végén, ne menj egyenesen, csinálj inkább körútat, mondjuk Kassa—Oderbergen keresztül, gyorsabban érsz oda.

*

Wenn du am Ende der Schöndorfergasse zu tun hast, gehe nicht gerade hin, mache einen Umweg, sagen wir durch Kaschau—Oderberg, dann bist du früher dort.

Tiež bratislavská špecialita. Promenáda medzi predavačkami ovocia pred mestskou tržnicou.

*

Szintén pozsonyi specialitás. Sétány a piaci kofák között a Köztársaság-téren.

*

Auch eine Preßburger Spezialität. Die Promenade zwischen den Obstverkäuferinnen am Republikplatz.

Autobus v Bratislave patrí k tomu druhu zvierat strašného zovňajšku, ktorý je o mnoho širší ako ulica, po ktorej ide.

*

A pozsonyi autobusz azon szörnykülsejű állatfajtához tartozik, amely sokkal szélesebb, mint az ucca, amelyen jár.

*

Der Preßburger Autobus gehört zu jener monstruösen Tiergattung, welche viel breiter ist, wie die Gasse, auf welcher er verkehrt.

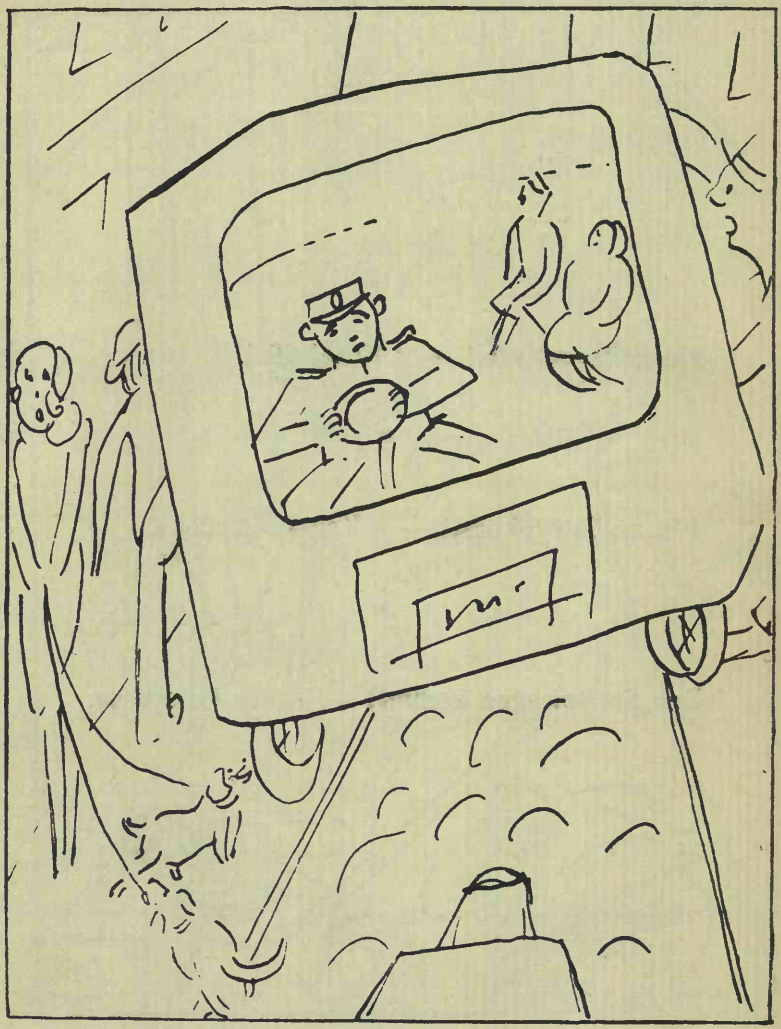

Ide polievací vôz! — v Kozej ulici.

*

Jön az öntözőkocsi! — a Kecske-uccában.

*

Der Spritzwagen kommt! — in der Gaisgasse.

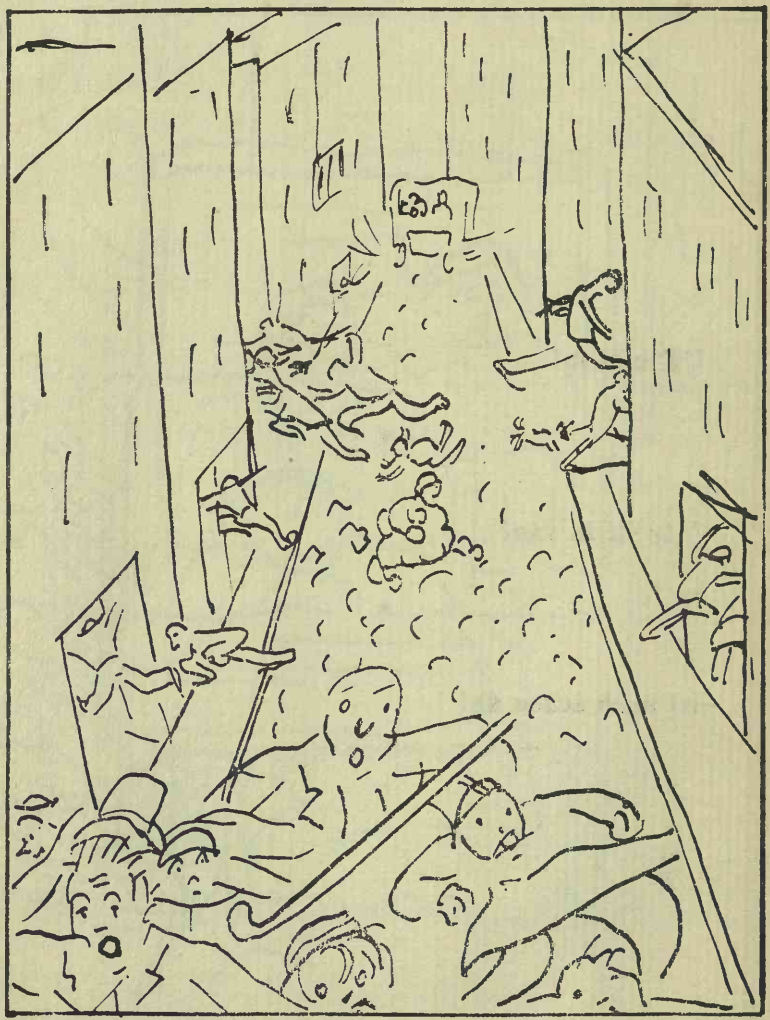

Už je aj tu!

*

Már itt is van!

*

Ist auch schon da!

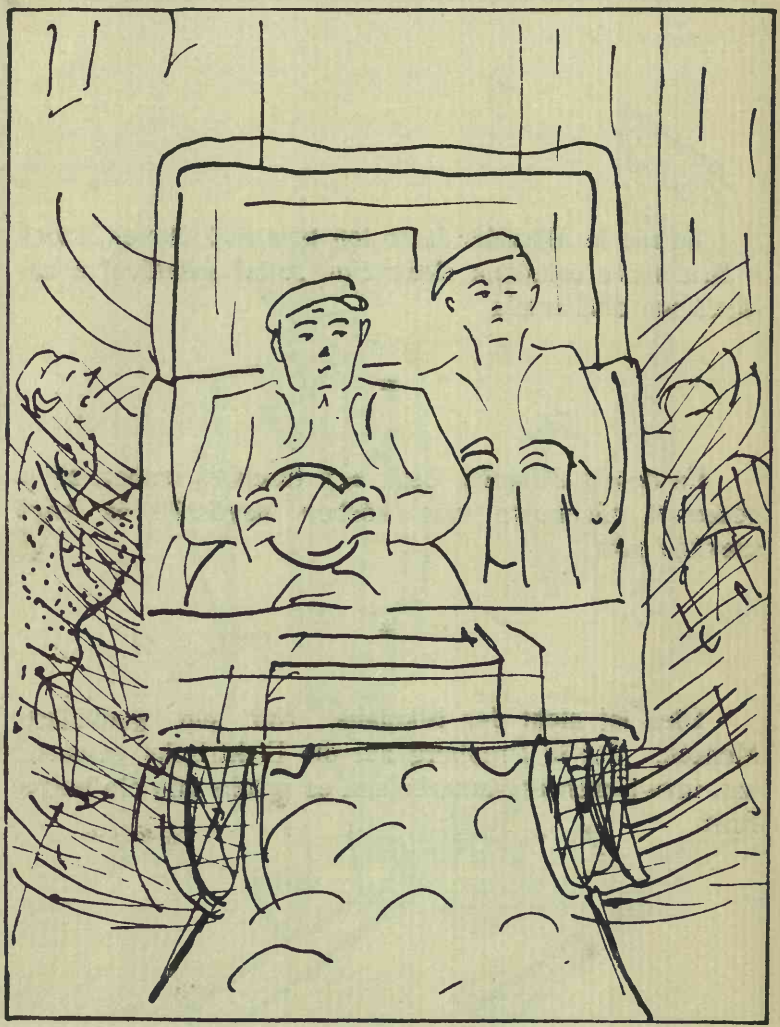

To nie je Mikuláš. Je to len trpezlivý človek, ktorý v Bratislave čakal na električku, zatiaľ sošedivel a narástla mu dlhá brada.

*

Ez nem a Mikulás. Csak egy türelmes ember, aki a pozsonyi villamosra várt, közben megőszült és lengő szakálla nőtt.

*

Dies ist nicht der Nikolaus. Nur ein geduldiger Mensch, der in Preßburg auf die Elektrische gewartet hat, inzwischen ergraute er und es wuchs ihm ein langer Bart.

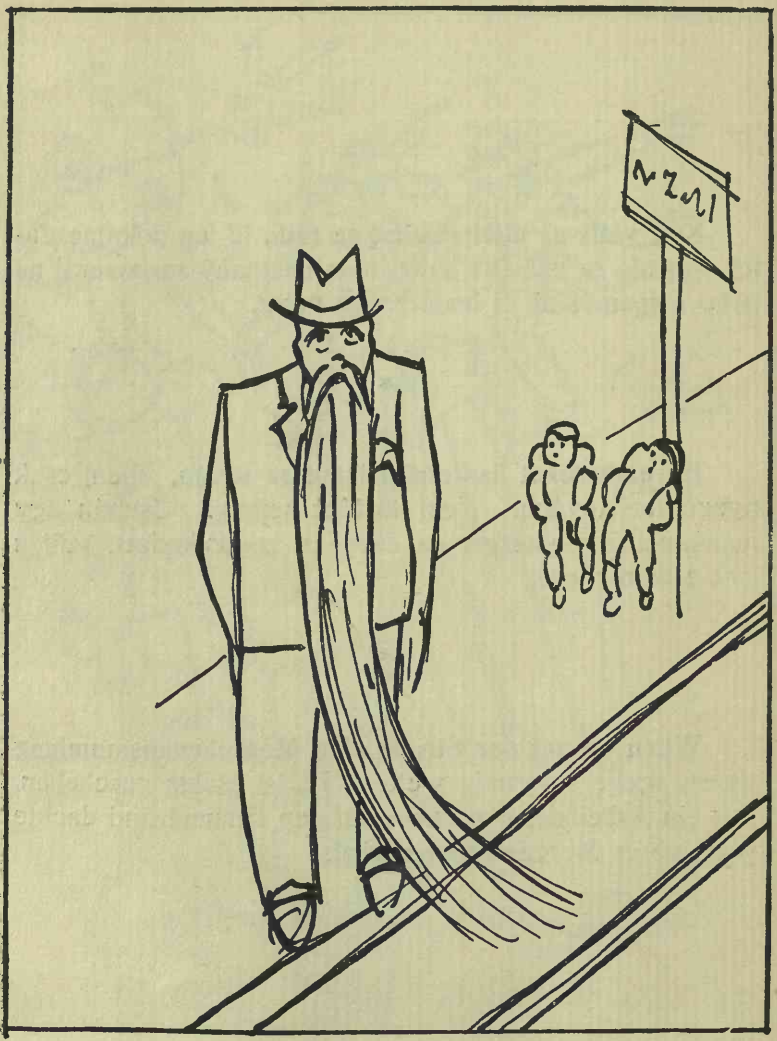

Keď vidíš na ulici sbiehať sa ľudí, iď len pokojne ďalej. Nestalo sa nič. Iba jedon nesamestnaný sa pozerál na nebo a rozmýšľal, či bude zajtra pršať.

*

Ha embereket összefutni látsz az uccán, menj csak nyugodtan tovább. Nem történt semmi. Csupán egy munkanélküli felnézett az égre és gondolkodott, vajjon lesz-e holnap eső.

*

Wenn du auf der Straße eine Menschenansammlung siehst, gehe nur ruhig weiter. Es ist nichts geschehen. Nur ein Arbeitsloser schaute auf den Himmel und dachte nach, ob es Morgen regnen wird.

Keď ideš po Venturskej ulici a vidíš náhle dievčatá tančiť, nemysli si, že sa azda zbláznily. To len v obchode s radiom začali práve hrať pieseň: „Andulka, Andulka, Andulička!".

*

Ha a Ventur-uccába mégy és leányokat hirtelen táncra perdülni látsz, ne gondold, hogy a nép gyermekei megbolondultak. Csupán a szemközti rádióüzlet éppen talpalávalót játszik, az „Andulka, Andulka, Anduličká"-t.

*

Wenn du in der Venturgasse gehst und Mädchen plötzlich tanzen siehst, glaube nicht, daß die Kinder des Volkes verrückt geworden sind, da nur im gegenüberliegenden Radiogeschäft eben das Lied: „Andulka, Andulka, Andulička" gespielt wird.

Radio

Keď ideš ďalej po Venturskej ulici, spozoruješ odrazu zástup so smutnými tvárami. Nesľakni sa. To v obchode s radiom vyhrávajú operné árie. Wagnerove a Beethovenove.

*

Ha tovább mégy a Ventur-uccában, hirtelen ilyen mélabús csoportra bukkansz. Ne ijedj meg. A szemközti rádióüzlet viszont inkább operaáriákat favorizál. Wagnert és Beethovent.

*

Wenn du in der Venturgasse weiter gehst, bemerkst du auf einmal eine Menge, die mit trauriger Miene und regungslos dasteht. Erschrecke nicht. Das Radiogeschäft gegenüber spielt am liebsten Opernarien. Wagner und Beethoven.

BLUM

Keď v lete vidíš v petržalskom sade takýto zvláštny párik, nediv sa. Sú len zamilovaní a štípu ich komári.

*

Ha nyáron a ligetben ilyen különös párra bukkansz, ne csodálkozz. Csak szerelmesek és a szúnyog csípi őket.

*

Wenn du im Sommer in der Au so ein eigentümliches Pärchen siehst, verwundere dich nicht. Die sind nur verliebt und die Gelsen stechen sie.

Musíš vedeť i v karty sa hrať. Ukážem ti niekoľko hier, vyber si dľa ľubovôle. Toto je na príklad poker. Vážna hra.

*

Valami kártyajátékot ismerned kell. Bemutatok néhányat, válassz közülük kedved szerint. Ez például a poker. Komoly játék.

*

Ein Kartenspiel mußt du auch kennen. Ich zeige dir einige vor, wähle dir darunter eines, welches dir am besten gefällt. Dies ist das Poker. Ein ernstes Spiel.

Römi je už zábavnejšia hra.

*

A römi már kedélyesebb játék.

*

Römi ist schon ein gemütlicheres Spiel.

Hoher!

A toto je bridge. Veľmi vznešená hra.

*

Ez meg a bridge. Nagyon előkelő játék.

*

Dies ist das Bridge. Ein sehr vornehmes Spiel.

Šport je v mode. Keď športovať chceš, ale si lenivý človek, tak ti odporučam aby si na ližach chodil. Nemusíš sa 2 hodiny hore driapat aby sí sa môhol za 5 minut dolu sklznuť a 20-razí sa prekotúlať. Dosť keď ideš s ližami cez Štefánikovu triedu a zpät. To imponuje.

*

A sport divatban van. Ha sportolni akarsz, de kényelmes természetű vagy, ajánlom a skít. Nem muszáj 2 órát másznod a Zergehegyre, hogy 5 percig lecsúszhass és 20-szor felfordulj. Elég ha a skítalpakkal végigmégy a Štefánik-úton és vissza. Ez imponál.

*

Sport ist in Mode. Wenn du sporten willst, aber eine beuqeme Natur besitzt, empfehle ich dir den Skisport. Mußt nicht 2 Stunden lang auf den Gemsenberg klettern, um dann 5 Minuten herunterzurutschen und 20-mal zu purzeln. Es genügt, wenn du mit den Skiern durch die Štefánikstraße gehst und zurück. Das imponiert.

Ale keď chceš vážne športovať, odporúčam ti lyžovanie. Je to najkrásnejší šport.

*

De ha komolyan akarsz sportolni, akkor ajánlom a ródlit. A legszebb sport.

*

Wenn du aber ernstlich sporten willst, so empfehle ich dir den Rodl. Der schönste Sport.

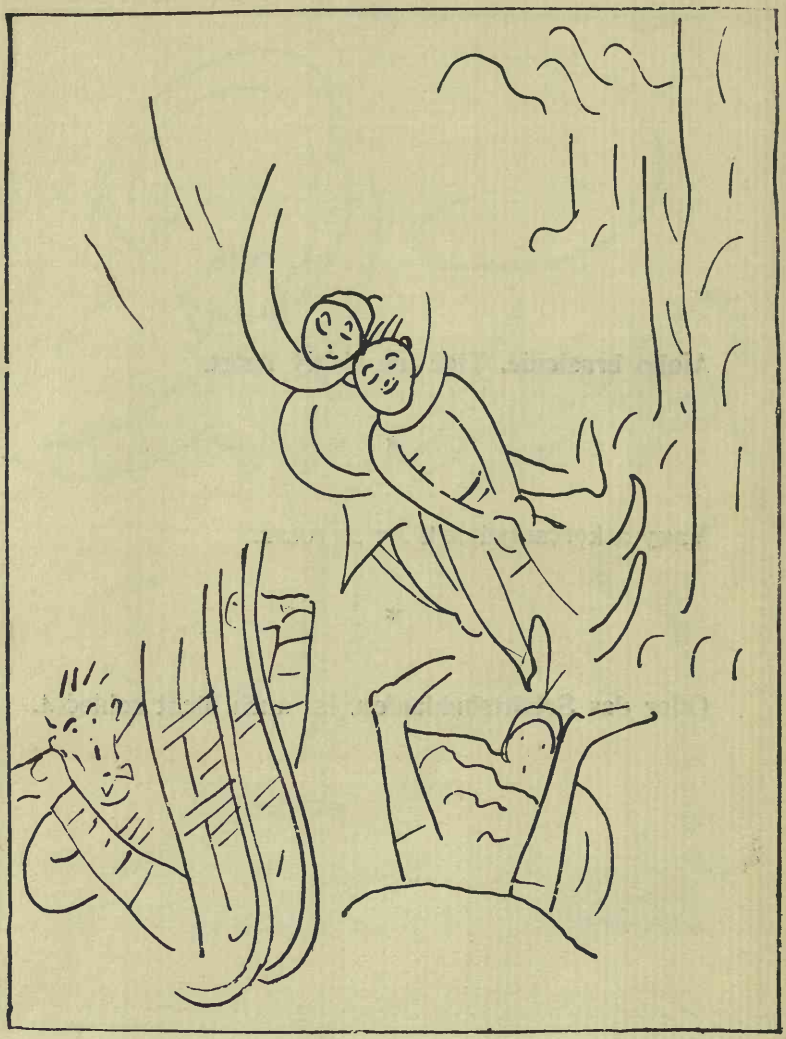

Alebo bruslenie. Tiež nie je zlý šport.

*

Vagy a korcsolyázást. Az se rossz.

*

Oder das Schlittshuhlaufen. Ist auch nicht schlecht.

V lete na každý spôsob holduj tennisu.

*

Nyáron pedig okvetlenül tenniszez.

*

Im Sommer aber spiele unbedingt Tennis.

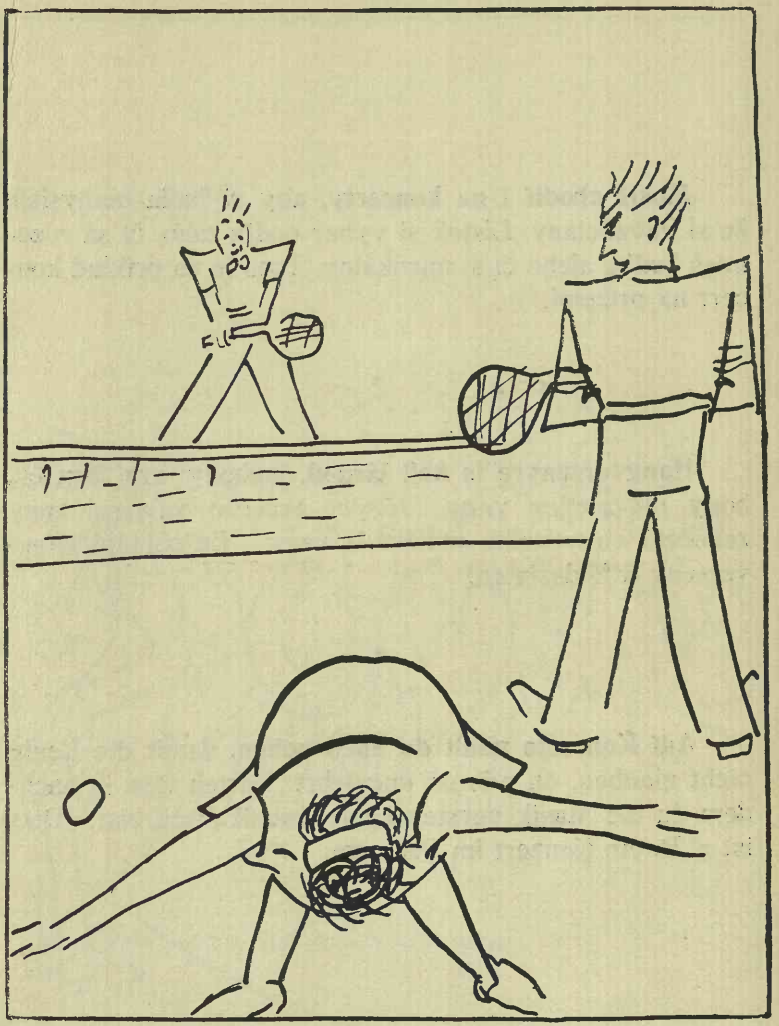

Musíš chodiť i na koncerty, aby si ľudia nemysleli, že si nevzdelaný. Lístok si vyber podľa toho, či sa rozumieš hudbe alebo či si muzikálny. Toto je na príklad koncert na prízemí.

*

Hangversenyre is kell járnod, nehogy azt higyjék, hogy műveletlen vagy. Jegyet aszerint válassz, hogy zeneértő vagy pedig muzikális vagy. Ez például hangverseny a földszinten.

*

Auf Konzerte mußt du auch gehen, damit die Leute nicht glauben, du wärest ungelehrt. Karten löse je nachdem du die Musik verstehst oder musikalisch bist. Dies ist z. B. ein Konzert im Parterre.

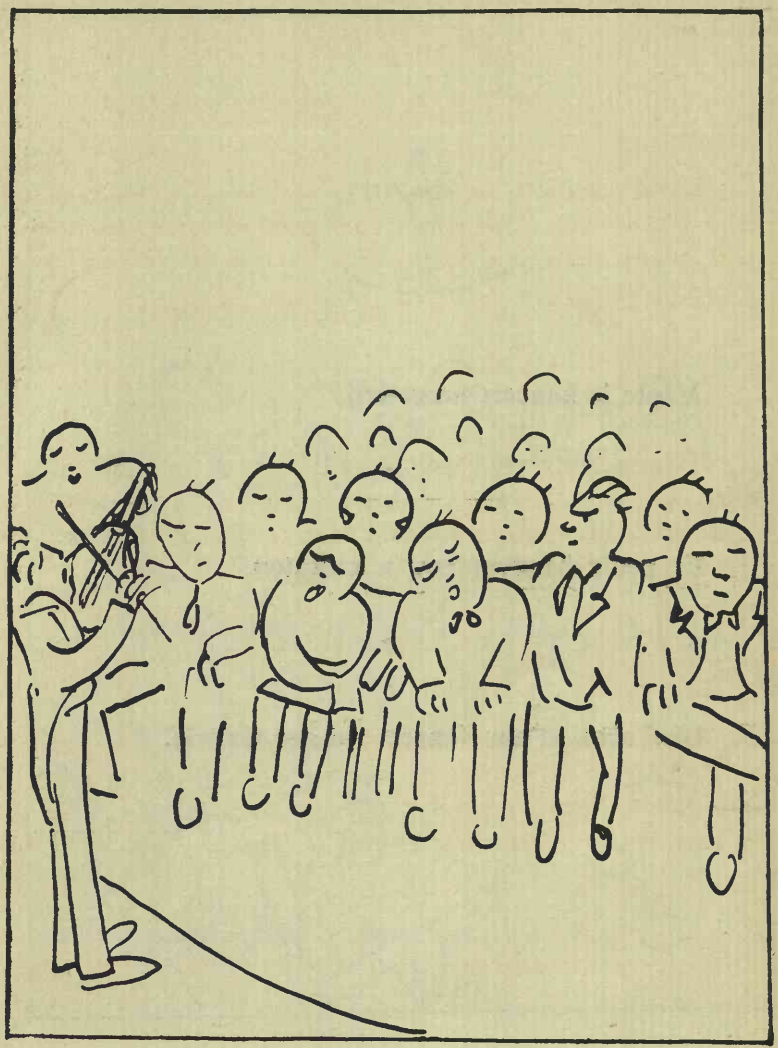

A toto je koncert na galerii.

*

Ez pedig hangverseny a karzaton.

*

Dies aber ist ein Konzert auf der Galerie.

Prázdny dom v divadle. Hrdopýškovia neprišli.

*

Üres ház a színházban. A snobok nem jöttek el.

*

Leeres Haus im Theater. Die Snobs sind nicht gekommen.

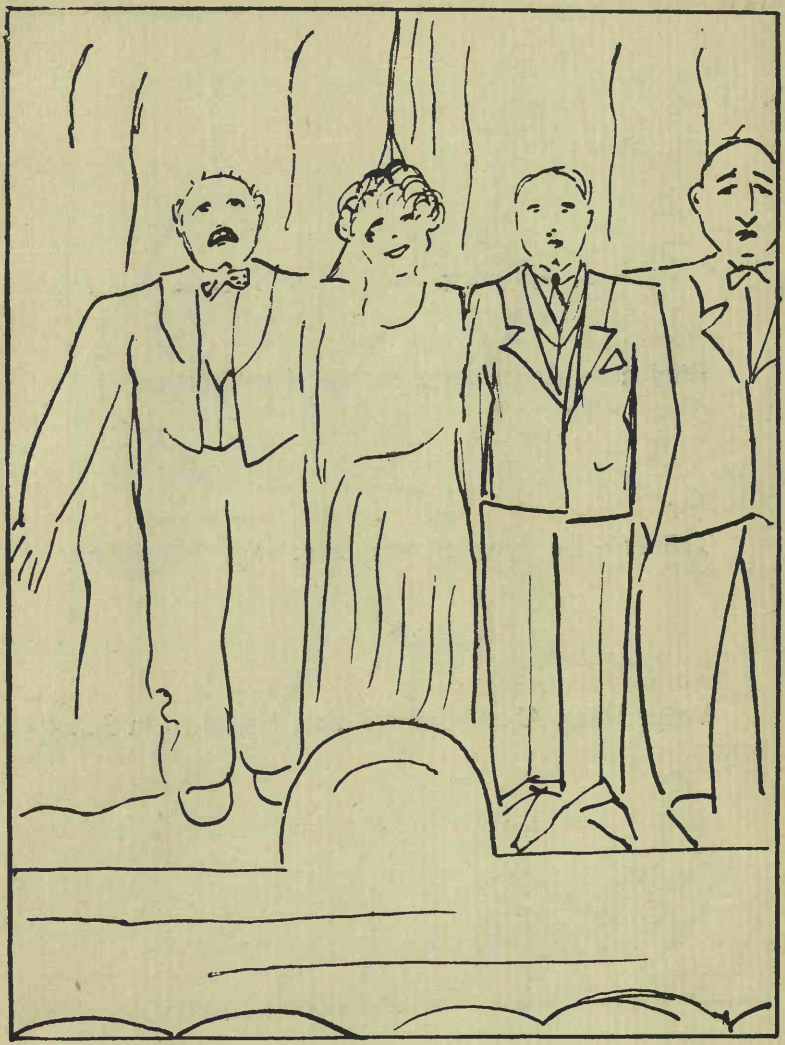

Plný dom. Ale uspokoj sa, nie si v Škótsku.

*

Telt ház. De nyugodj meg, nem vagy Skóciában.

*

Volles Haus. Aber beruhige dich, bist nicht in Schottland.

Senzácia! Senzácia! Zemetrasenie v Číne! V Zanzibare utopilo sa černošské dieťa v rieke Kongu! Ale ho zachránili. Úbohý pouličný predavač novín marne kričí. Dobrý bratislavský občan je len vtedy dojatý, keď mu spadne tehla na hlavu. Na jeho vlastnú hlavu.

*

A nap szenzációja! Földrengés Kinában! Zanzibárban egy néger gyerek belefúlt a Kongóba! De kimentették. Szegény rikkancs hiába kiabál. A jó pozsonyi polgár csak akkor figyelmes, ha egy tégla esik a fejére. A saját fejére.

*

Sensation des Tages! Erdbeben in China! In Zanzibar ertrank ein kleiner Neger im Kongo! Aber man rettete ihn. So schreit der Bursche, aber er schreit umsonst. Der gute Preßburger Bürger rührt sich erst, wenn ihm ein Ziegel auf den Kopf fällt. Auf seinen eigenen Kopf.

Reklama na ulici.

*

Reklám az uccán.

*

Straßenreklame.

Hovorí sa, že niet nič nového pod slnkom. A predsa. Dvaja mladíci na rohu Dlhej ulice každý deň merave hľadia na jedon bod. Čo to chcú objaviť? Pušný prach? Nie. Volačo, čo je už dávno objavené.

*

Azt mondják, nincs semmi új a nap alatt. És mégis. Két ifjú a Hosszú-ucca sarkán mindennap merően egy pont felé figyel. Mi az, amit felfedeztek? A puskaport? Nem. Valamit, amit sokkal régebben felfedeztek már.

*

Man sagt, es gibt nichts neues unter der Sonne. Und doch. Zwei junge Leute schauen an der Ecke der Langen Gasse tagtäglich beharrlich nach einem Punkt. Was mögen sie denn entdeckt haben? Das Schießpulver? Nein. Etwas, was schon längst entdeckt wurde.

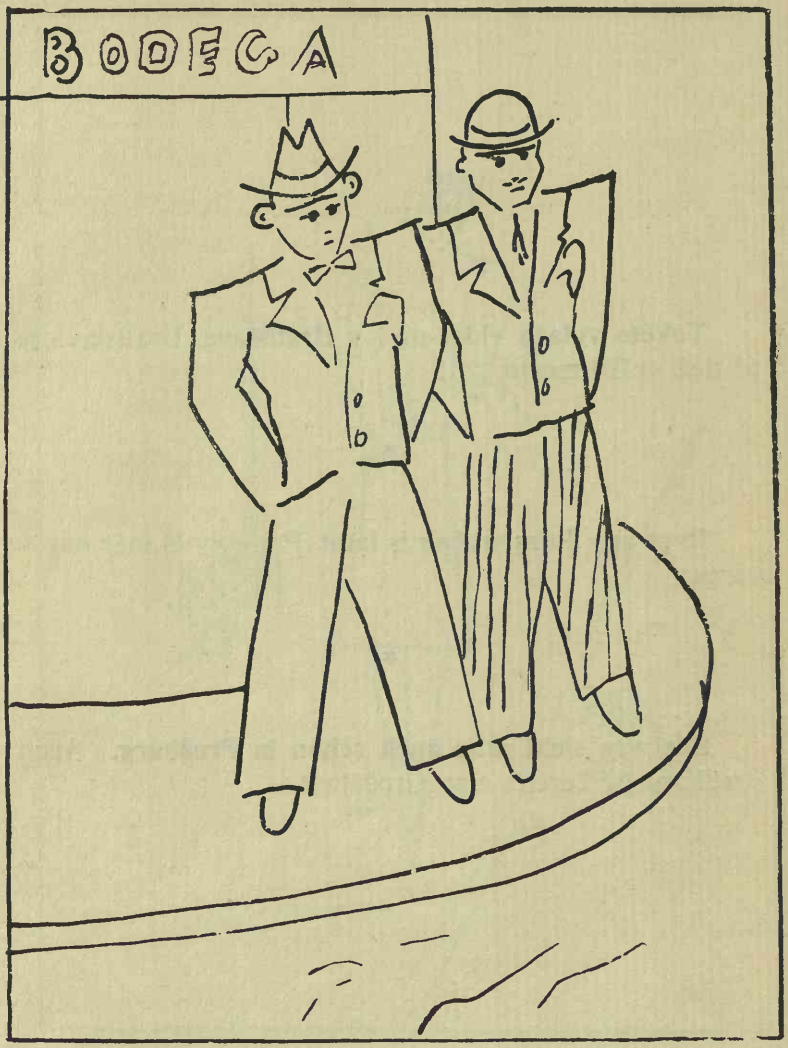
BODEGA

Takéto volačo vidieť už i v Bratislave. Bratislava je už tiež veľké mesto.

*

Ilyet már Pozsonyban is látni. Pozsony is már nagyváros.

*

Soetwas sieht man auch schon in Preßburg. Auch Preßburg ist bereits eine Großstadt.

Poiret v Bratislave.

*

Poiret Pozsonyban.

*

Poiret in Preßburg.

Móda je v Bratislave, ako všade. Nepraktická. Dámam je v zime zima, pánom v lete teplo. Podávam dva návrhy na zreformovanie módy: nech dámy chodia v zime v nohaviciach —

*

A divat Pozsonyban olyan, mint másutt. Nem praktikus. A nők télen fáznak, a férfiaknak nyáron pedig melegük van. Adok itt két tippet, hogy megreformáljuk a divatot: járjanak a nők télen nadrágban —

*

Die Mode ist in Preßburg, wie überall, unpraktisch. Den Frauen ist im Winter kalt, den Männern im Sommer wieder warm. Da gebe ich zwei Tipps, um die Mode zu reformieren: die Frauen sollen im Winter in Hosen gehen —

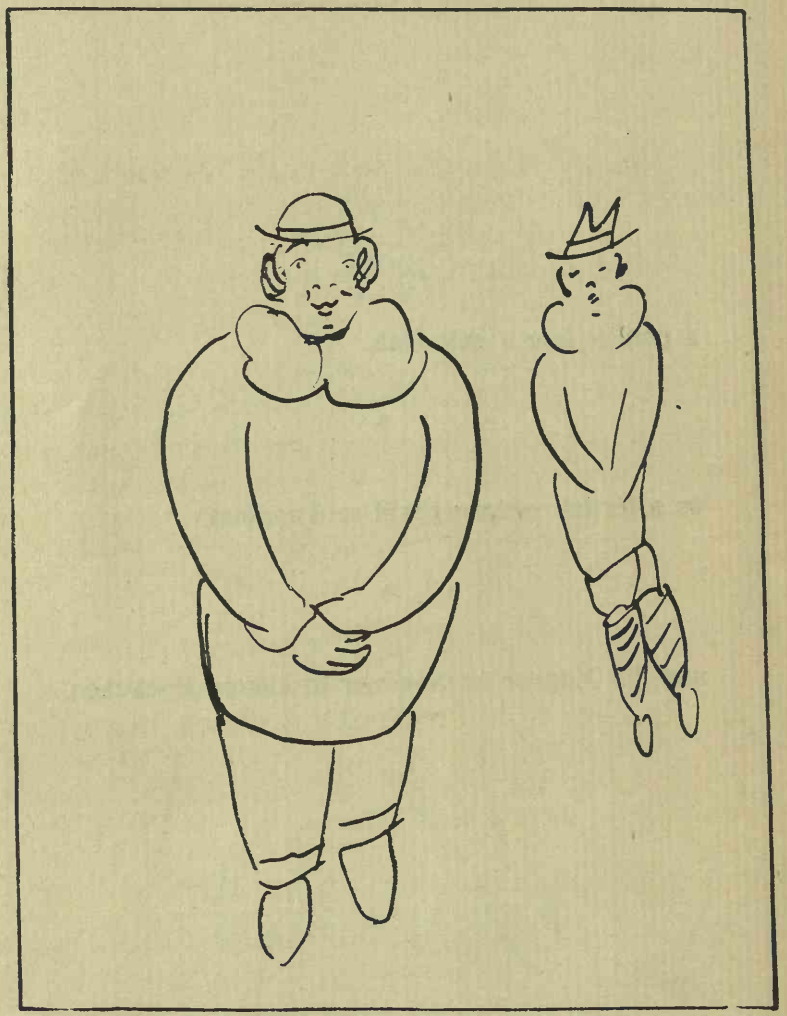

a páni v lete v sukniach.

*

és a férfiak nyáron rövid szoknyában.

*

und die Männer im Sommer in kurzen Röckchen.

Kancelárska sila sa hlási. „Viete písať na stroji? Korešpondovať? Stenografovať? Nie?! Nuž čo teda viete?!"

*

Irodai erő jelentkezik. „Tud gépen írni? Tud levelezni? Tud stenografálni? Nem?! Hát mit tud?!"

*

Bureaukraft meldet sich. „Können Sie Maschinschreiben? Korrespondieren? Stenographieren? Nein?! Was können Sie denn?!"

Maliar.

*

A festő.

*

Der Maler.

Pripnavujú sa nasledujúce sošity:

I. Justicia. II. Luxusná cesta do Itálie. III. Grand-Hotel Internacionál.

*

Előkészületben vannak a következő füzetek:

I. Justicia. II. Kéjutazás Olaszországba. III. Grand-Hotel Internacionál.

*

In Vorbereitung sind folgende Hefte:

I. Justicia. II. Luxusreise nach Italien. III. Grand-Hotel International.

Knihovňa univerzity — Bratislava
S.E.1527.